

DGG-001-001559

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) (CBCS) Examination

May/June – 2015

Economics : Paper - XVI

(Banking & Financial Market - I)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001559

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) પ્રશ્ન નં. ૧ MCQ પ્રશ્નોના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ લખવાના રહેશે.
(૨) આંતરિક વિકલ્પના આધારે બધા પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

વિભાગ-૧

- ૧ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો (MCQ) નીચે આપેલા વિકલ્પમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ ૨૦
પસંદ કરી સાચો ઉત્તર લખો
- (૧) વ્યાપારી બેન્કોની શાખની પ્રવૃત્તિનું નિયમન કઈ બેન્ક કરે છે ?
(A) રાષ્ટ્રીય બેન્ક (B) રિઝર્વ બેન્ક
(C) વિશ્વ બેન્ક (D) વિદેશી બેન્ક
- (૨) જો કોઈ દેશમાં નિકાસો કરતાં આયાતો વધારે હોય તો નાણાનો પુરવઠો...
(A) વધે છે (B) ઘટે છે
(C) સ્થિર રહે છે (D) વધે-ઘટે છે
- (૩) હાલમાં ભારતમાં નાણાંના પુરવઠાને માપવા માટે કેટલા ઘટકોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.
(A) બે (B) પાંચ
(C) ત્રણ (D) ચાર
- (૪) તરલતાના ફાસલાનો ખ્યાલ કયા અર્થશાસ્ત્રીએ રજૂ કર્યો છે ?
(A) પ્રો. માર્શલ (B) પ્રો. કેઈન્સ
(C) પ્રો. જેમ્સ ટોબિન (D) પ્રો. મિલ્ટન ફ્રિડમેન

- (પ) કોના મતે નાણાંની માંગ આવક અને વ્યાજના દર ઉપરાંત સંપત્તિ પર પણ આધાર રાખે છે ?
- (A) પ્રો. કેઈન્સ (B) પ્રો.જેમ્સ ટોબિન
(C) પ્રો. ફ્રિડમેન (D) પ્રો.જે.એસ.મીલ
- (દ) 'નાણું વર્તમાન અને ભવિષ્ય વચ્ચે કડીનું કાર્ય કરે છે' - આ વ્યાખ્યા કયા અર્થશાસ્ત્રીએ આપી છે.
- (A) પ્રો. ફિશર (B) પ્રો.પીગુ
(C) પ્રો.કેઈન્સ (D) પ્રો. રોબિન્સન
- (૭) નાણાના પુરવઠાનું પ્રમાણ નક્કી કરવાનો અધિકાર કઈ બેન્કને હોય છે.
- (A) સેન્ટ્રલ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા (B) સ્ટેટ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા
(C) રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા (D) બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા
- (૮) ભારતીય નાણાબજારમાં પતાવટ ગૃહોની સંખ્યા કેટલી છે ?
- (A) ૧૦૦ (B) ૪૦૦
(C) ૨૦૦ (D) ૩૦૦
- (૯) ભારતીય નાણાબજારમાં સર્ટિફિકેટ ઓફ ડિપોઝીટ્સ બજારની યોજના ક્યારથી શરૂ કરવામાં આવી છે.
- (A) માર્ચ - ૧૯૯૦ (B) જાન્યુઆરી - ૧૯૮૫
(C) માર્ચ - ૧૯૮૯ (D) એપ્રિલ - ૧૯૮૦
- (૧૦) ભારતમાં કયું સ્થળ સંગઠિત નાણાબજારનું મુખ્ય મથક ગણાય છે.
- (A) દિલ્હી (B) ચેન્નઈ
(C) મુંબઈ (D) કલકત્તા
- (૧૧) કયા રાજ્યમાં વ્યાપારી બેન્કોની સંખ્યા સૌથી વધુ પ્રમાણમાં છે.
- (A) ગુજરાત (B) મહારાષ્ટ્ર
(C) તામિલનાડુ (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય
- (૧૨) જુલાઈ ૧૯૬૯માં ભારતમાં કેટલી મોટી વ્યાપારી બેન્કોનું રાષ્ટ્રીયકરણ કરવામાં આવ્યું ?
- (A) ૨૦ (B) ૧૨
(C) ૧૫ (D) ૧૪

(૧૩) વ્યાપારી બેન્કોએ કમ્પ્યુટરના આગમન પછી કઈ સેવા શરૂ કરી છે ?

- (A) Internet Banking
- (B) Online Banking
- (C) Anywhere Banking
- (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય

(૧૪) ભારતમાં સૌપ્રથમ કઈ બેન્કની સ્થાપના કરવામાં આવેલ.

- (A) બેન્ક ઓફ બોમ્બે
- (B) બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા
- (C) બેન્ક ઓફ મદ્રાસ
- (D) બેન્ક ઓફ હિન્દુસ્તાન

(૧૫) બેન્કો કોની પાસેથી માર્ઈનર્સ સેવિંગ્ઝ ડિપોઝીટ સ્વીકારે છે.

- (A) સિનિયર સિટીઝન
- (B) મહિલાઓ
- (C) યુવાનો
- (D) સગીર વયની વ્યક્તિના ટ્રસ્ટી

(૧૬) પ્રો. કાઉથર નાણાંની શોધને માનવીની કેવી શોધ ગણાવે છે.

- (A) મૌલિક શોધ
- (B) પરંપરાગત શોધ
- (C) મનોવૈજ્ઞાનિક શોધ
- (D) આર્થિક શોધ

(૧૭) જામીનગીરીઓના ભાવ અને વ્યાજના દર વચ્ચે કેવો સંબંધ છે.

- (A) વ્યસ્ત
- (B) સવળો
- (C) સમાન
- (D) સીધો

(૧૮) ભારતમાં સૌપ્રથમ કઈ બેન્કે મોબાઈલ બેંકિંગની શરૂઆત કરી છે.

- (A) બેન્ક ઓફ પતિયાલા
- (B) બેન્ક ઓફ બરોડા
- (C) બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા
- (D) સેન્ટ્રલ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા

(૧૯) પ્રો. ફ્રિડમેને સંપત્તિના કેટલા પ્રકાર પાડ્યા છે.

- (A) ૨
- (B) ૪
- (C) ૩
- (D) ૫

(૨૦) ભારતમાં કઈ બેન્કે સૌપ્રથમ મર્ચન્ટ બેંકિંગની સેવાની શરૂઆત કરી.

- (A) સ્ટેટ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા
- (B) બેન્ક ઓફ બરોડા
- (C) બેન્ક ઓફ પંજાબ
- (D) બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા

વિભાગ-૨

૨ નાણાંનો પુરવઠો એટલે શું ? નાણાંના પુરવઠાના નિર્ધારક પરિબલોની ચર્ચા કરો. ૧૦

અથવા

૨ નાણાંની માંગ અંગે પ્રશિષ્ટ વિચારધારા વર્ણવો.

૩ નાણાકીય સમતુલા અને વ્યાજદર વચ્ચેના સંબંધો આકૃતિની મદદથી સમજાવો. ૧૦

અથવા

૩ તરલતા ફાસલાની સમજૂતી આપો.

૪ વિકસીત અને અલ્પવિકસીત નાણાબજારનો અર્થ આપી, બંને વચ્ચેનો ભેદ સમજાવો. ૧૦

અથવા

૪ ભારતીય નાણાબજારની ખામીઓ વર્ણવો.

૫ વ્યાપારી બેન્કોના પ્રણાલિગત કાર્યો સમજાવો. ૧૦

અથવા

૫ ઈ-બેંકિંગ એટલે શું ? ઈ-બેંકિંગના કાર્યો સમજાવો.

૬ વ્યાપારી બેન્કોના સુરક્ષિત ધિરાણ અંગેના સિદ્ધાંતો સમજાવો. ૧૦

અથવા

૬ નાણાબજારનાં સાધનો ચર્ચો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Give answers MCQ question No. 1 in main answer book.
(2) Give answers to all question on the basis of internal option.

SECTION - I

1 Multiple Choice Questions : Write correct answer from the option 20
given below each question.

- (1) Which bank restrains the activities of branches of Merchant's banks ?
(A) National Bank (B) Reserve Bank
(C) World Bank (D) International Bank
- (2) What will happen to money supplies if import is more than export in any country ?
(A) Increases (B) Decreases
(C) Remains stable (D) Increases-Decreases
- (3) How many components are there to measure money supplies in present India ?
(A) Two (B) Five
(C) Three (D) Four
- (4) Which economist gave idea about liquidity trap ?
(A) Prof. Marshall (B) Prof. Keynes
(C) Prof. James Tobin (D) Prof. Milton Freedman
- (5) Who said that "Other than demand income and interest rate money is all dependent on property".
(A) Prof. Keynes (B) Prof. James Tobin
(C) Prof. Freedman (D) Prof. J.S. Mill

- (6) Who said that "Money works as a link between the present and the future" ?
- (A) Prof. Fisher (B) Prof. Pigu
(C) Prof. Keynes (D) Prof. Robinson
- (7) Which bank has right to decide the proportion of money supplies ?
- (A) Central Bank of India
(B) State Bank of India
(C) Reserve Bank of India
(D) Bank of India
- (8) What are the number of clearing house in Indian Money Market ?
- (A) 100 (B) 400
(C) 200 (D) 300
- (9) When did the certificate of deposits started in Indian Money market ?
- (A) March 1990 (B) January 1985
(C) March 1989 (D) April 1980
- (10) Which place in India is called important centre for organized money market ?
- (A) Delhi (B) Chennai
(C) Mumbai (D) Kolkatta
- (11) Which state has high number of Merchant's Bank ?
- (A) Gujarat (B) Maharashtra
(C) Tamil Nadu (D) All of above
- (12) In July 1969 how many merchants bank in Indian were nationalized ?
- (A) 20 (B) 12
(C) 15 (D) 14

- (13) Which service was started by Merchant Banks after invention of computer ?
- (A) Internet Banking (B) Online Banking
(C) Anywhere Banking (D) All of above
- (14) Which bank was established for first time in India ?
- (A) Bank of Bombay (B) Bank of India
(C) Bank of Madras (D) Bank of Hindustan
- (15) Bank accept Minors Savings Deposit from whom ?
- (A) Senior citizen (B) Women
(C) Youngsters (D) Trusty of Minor Person
- (16) What kind of invention did Prof. Crouther calls money invention ?
- (A) Original invention (B) Traditional Invention
(C) Psychological Invention (D) Economical Invention
- (17) What is the relationship between Rate and Interest and securities ?
- (A) Indirect (B) Direct
(C) Equal (D) Straight
- (18) Which in India started mobile banking for first time ?
- (A) Bank of Patiala (B) Bank of Baroda
(C) Bank of India (D) Central Bank of India
- (19) How many types did Prof. Freedman gave for property ?
- (A) Two (B) Four
(C) Three (D) Five
- (20) Which Bank of India started the work of Merchant Banking for first time ?
- (A) State Bank of India (B) Bank of Baroda
(C) Bank of Punjab (D) Bank of India

SECTION - II

2 What is money supply ? Describe the certain forces of money supply. 10

OR

2 Describe classical thoughts of money demand. 10

3 Explain between the relations of monetary equilibrium and interest rate with diagram. 10

OR

3 Explain the Liquidity Trap. 10

4 Explain developed and underdeveloped money market and explain the difference between two. 10

OR

4 Describe the Fault of Indian money market. 10

5 Explain the traditional functions of commercial banks. 10

OR

5 What is E-Banking ? Explain the functions of E-banking.

6 Explain the principles of safe finance of commercial banks. 10

OR

6 Describe the Instruments of money market. 10
